

**Средња стручна школа
Црвенка
Деловодни број: 1-611-252/1
Датум:24.04.2024.**

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

2024-2028

април, 2024.

На основу члана 61. став 1. тачка 2) и члана 69 став 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 88/2017,27/2018,10/2019,6/2020, 129/2021 и 9/2023) и члана 14. став 1. тачка 6) Статута Средње стручне школе у Црвенки (дел.бр 1-611-226/1 од 22.04.2024) Школски одбор Средње стручне школе у Црвенки, у проширеном сазиву, на седници одржаној дана 24.04.2024. године доноси

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

1. Циљеви школског програма
2. Назив врста и трајање свих програма образовања које школа остварује и језик на ком се програм остварује
3. Обавезне и изборне предмете и модуле по образовним профилима и разредима
4. Начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа, начин и поступак остварења прописаних наставних планова и програма , програма других облика стручног образовања и врсте активности у образовном раду
5. Програм допунске, додатне и припремне наставе
6. Програми којима се развијају способности решавања проблема, комуникација, тимски рад и самоиницијатива и подстицање предузетничког духа
7. Факултативни наставни предмети и њихови програмски садржји и активности којима се остварују
8. Програм културних активности школе
9. Програм слободних активности школе
10. Програм каријерног вођења
11. Програм заштите животне средине
12. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програме превенције других облика ризичног понашања
13. Програм школског спорта
14. Програм сарадње са локалном самоуправом
15. Програм сарадње са породицом
16. Програм излета и екскурзија
17. Програм безбедности и здравља на раду

Историјат школе

Постоје писана документа која сведоче да је 1923. године постојала средња школа у Црвенки. Ради у континуитету све ове године. Има богату традицију. Мењала је називе, подручја рада и образовне профиле.

Управа Занатлијске школе Црвенка основала је средњу школу као Занатско-трговачку школу са одељењима на српском и немачком језику. Као таква трајала је до 1936. године, а од 1936. до 1943. године као Стручно продужна школа у Црвенки. Ученици су се обучавали за следећа занимања: обућар, млинар, машинбравар, кројач, зидар, столар, бачвар, трговац, крзнар, колар, пекар, електричар, гостионичар, берберин, молер, корпар, стаклар, конобар.

Министарство за индустрију ФНРЈ, одсек за стручну наставу, 1944. године формира Занатску школу у материјалном магацину Фабрике шећера у Црвенки. Школа ради до 1946. године и у њој су се изучавали следећи занати: стругар, електротехничар, ливац, машинбравар.

Школа у месту почиње поново са радом 1946. године под називом Стручна школа за ученике у индустрији и занатству, са великим бројем заната (механичари, електричари, стругари, ковачи, столари, пекари, фризери, кројачи, машинбравари, трговачки помоћници, колари, лимари, сругари, вајари, ливци, зидари, трговци, бравари).

Године 1951. школа мења назив у Занатска школа у којој се изучавају следећи занати: колар, ковач, машинбравар, стругар, ливац, казанџија, трговац, пекар, глодач.

Наредне, 1952. године добија назив Школа ученика у привреди и као таква траје до 1977. године. У овом периоду у школи су се изучавали следећи занати: пекар, молер, бербер, машинбравар, стругар, електричар, аутомеханичар, кројач, обућар.

Паралелно са Занатском школом односно Школом ученика у привреди формира се и Школа за опште образовање радника, припремно одељење које је припремало ученике за полагање у средњој економској школи у Бечеју и траје до 1961. године, а затим и Школски центар за образовање КВ и ВК радника металске, електро и пољопривредне струке од 1961. до 1970. године, занимања: бравар, електричар, аутомеханичар, прецизни механичар, електроварилац, стругар, ливац, водоинсталатер, молер, тесар, и зидар. Формира се и одељење пољопривредне струке: сточар.

Заједничка средња школа почиње са радом 1975. и обавља делатност до 1988. године.

Године 1977. отвара се истурено одељење Школског центра из Врбаса и траје до 1981. године, са занимањима: технологија шећера и технологија алкохола, а 1979. године отвара се истурено одељење Грађевинског школског центра "Никола Тесла" из Апатина за занимање грађевински техничар и траје до 1985. године.

Године 1988. формира се средња школа Пољопривредно-прехрамбене струке која увођењем нових подручја рада и образовних профила током година рада мења име и 1997. године добија име Пољопривредна школа, а 1999. Пољопривредно-машинска школа.

Школске 2008/2009. године школа отвара ново подручје рада личних услуга и у оквиру њега два образовна профила женски фризер и педикир маникир. У подручју рада пољопривреда, производња и прерада хране отворен је нови образовни профил техничар хортикултуре. Школске 2018/2019 године школа отвара нови образовни профил из подручја рада саобраћај, у трогодишњем школовању возач моторних возила Школа мења назив у **Средња стручна школа** и образује ученике у три подручја рада.

Школа данас

Црвенчани су из средстава месног самодоприноса за период од 1980-1985. године изградили школску зграду у којој школа и данас обавља делатност. Смештена је у ужем центру Црвенке, преко пута православног храма “Свети Сава”, на магистралном путу Кула-Сомбор, у улици Маршала Тита. У опремању школске зграде учествовали су Месна заједница, Самоуправна интересна заједница за образовање Кула и привреда Црвенке. Настава у савременој згради почиње са радом 15.01.1985. године.

Школска зграда са двориштем заузима простор од 6000 м². Поседује кабинете са припремним просторијама за рад наставника, добро опремљену хемијску лабораторију, уређену библиотеку, ђачке радионице за практичну наставу (пекарска, машинска, фризерска и педикирско-маникирска). Зграда школе је окружена зеленилом и цвећем. У дворишту школе се налазе терен за рукомет, одбојку и баскет. У непосредној близини школе налази се спортска хала “Слободан Чиле Мишковић” у којој школа организује часове наставе физичког васпитања. Саставни део школског дворишта су и воћњак, стакленик, пластеник, радионица и гаража за пољопривредне машине и продајни објект за продају производа ђачке пекарске радионице. Воћњак, стакленик и пластеник су под савременим системом наводњавања.

Поред наведеног, школа поседује око 130 хектара обрадивог земљишта на територији атара месних заједница Црвенка, Кула, Сивац и Крушчић.

У школи раде стручни наставници, искусни у педагошкој пракси, опредељени да са љубављу раде и сарађују са ученицима.

Школа се поноси сарадњом са привредним организацијама и спортским друштвима. Привредне организације Црвенке свесне потребе улагања у своје будуће кадрове подржавају рад школе на различите начине, кроз извођење практичне наставе у својим погонима и кроз обезбеђење материјала за потребе школе. Изузетно добру сарадњу школа остварује са СД “Црвенка”, посебно са Рукометним клубом.

Најстарија средња школа на територији општине Кула, постоји пуних 90 година, Средња стручна школа Црвенка наставља своју мисију настојећи да буде верна дугој традицији и спремна за изазове будућег времена.

Пратећи развој образовног система у нашој земљи развијамо сопствену посебност захваљујући посвећености наставника и ученика школе. Спремни смо да одговорно узмемо учешће у унапређењу образовног система, у домену својих компетенција и могућности, захваљујући пре свега:

- кадровским капацитетима,
- континуитету у опремању школског простора (у складу са материјалним могућностима),
- хуманом и професионалном односу према делатности којом се бавимо,
- конструктивном укључивању наше школе у реформске процесе, активним укључивањем наставника, ученика, родитеља, партнера и сарадника школе
- подршци и сарадњи Школског одбора.
- учешћу Савета родитеља у профилисању свих аспеката школског живота,
- укључивању ученика у процесе планирања, организовања, реализације и евалуације школских пројеката.

Увод

Овај школски програм чине сви садржаји, процеси и активности који имају за циљ остваривање образовно васпитних задатака и сврху развијања знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује интересе и потребе других .

При изради Школског програма стављен је акценат на специфичност стручне школе и средине у коју школа ради. Средња стручна школа пратила је потребе локалне заједнице, али и новине које је уводило Министарство просвете, науке и технолошког развоја РС и у складу са тим уводила одговарајућа занимања. Према томе, полазиште рада на садржајима Школског програма јесу потребе и интереси наших ученика, њихових родитеља и локалне заједнице. Школски програм се доноси на основу наставних планова и програма, односно програма одређених облика стручног усавршавања. Полазне основе за израду Школског програма су Закон о основама система образовања и васпитања, Закон о средњој школи, Правилник о наставном плану и програму и Правилник о ближим условима у поглед простора, опреме и наставних средстава.

Полазне основе

Полазне основе за израду школског програма су:

1. Закон о основама система образовања и васпитања (Сл. Гласник бр. 88/2017, 27/2018 – др.закон, 10/2019, 27/2018 – др.закон, 6/2020, 129/2021 и 92/2023)
2. Закон о средњем образовању и васпитању (Сл. Гласник бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 - др.закон, 6/2020, 52/2021, 129/2021, 129/2021 - др.закон 92/2023)
3. Правилник о програму наставе и учења општеобразовних предмета у стручним школама (Сл. Гласник бр.7/2023)
4. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада пољопривреда, производња и прерада хране (Сл. Гласник бр. 10/2023 – 216)
5. Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада остало – личне услуге (Сл. Гласник бр.10/2019)
6. Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада саобраћај (Сл. Гласник бр 8/2018-340, 15/2018-352, 4/2019-17, 7/2019-450, 5/2020-351, 15/2020-259 (исправка), 8/2021-439, 2/2022-333, 12/2022-501, 3/2023 5, 10/2023-200
7. Закон о уџбеницима (Службени гласник РС,27/2018 и 92/23)
8. Правилник о стандардима квалитета рада установе (Сл.гласник бр. 7/11,14/18)
9. Правилник о ближим упуштвима за утврђивање права на ИОП и његову примену и вредновање (Сл. Гласник РС 72/09,74/2018)
10. Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета („Службени гласник РС“, број 117/13),
11. Правилника о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“, број46/19, 104/20)

12. Правилник о оцењивању ученика у средњем образовању (Сл. Гласник 95/2022)
13. Развојни план школе број: 1-611-
 1. Статут Средње стручне школе у Црвенки 1-611-
 2. Остали законски и подзаконски акти који регулишу поједине делатности школе

1. Циљеви школског програма

У циљу праћења динамике развоја образовања и васпитања, наша школа кроз Школски програм поставља следеће циљеве:

- Пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- Стицање квалитетних знања и вештина и формирање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, техничке, информатичке писмености, неопходних за живот и рад у савременом друштву;
- Стицање знања о основним елементима односа и процеса живота и рада у правној држави;
- Стицање знања о природним и физичко-хемијским реакцијама и процесима;
- Оспособљавање ученика за професионалну каријеру, брзо запошљавање и уклапање у свет рада као и наставак даљег школовања;
- Унапређивање самосталног рада ученика кроз процес практичне наставе и неговање културе рада;
- Развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса;
- Развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење језичког личног изражавања и информационо-комуникационих технологија;
- Развој вештине комуникације на страним језицима;
- Стицање знања, вештина, ставова и вредности неопходних за складан психофизички развој и очување и унапређивање здравља ученика;
- Развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;
- Развијање свести о државној и националној припадности, неговање сопствене традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина, етничких заједница, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- Развој и поштовање расне, културне, језичке, полне, родне и узрастне равноправности и уопште остваривања права на различитост;
- Упознавање са природним ресурсима, економијом, културом, језицима, обичајима и историјом других држава и народа;
- Развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства, као и подстицање индивидуалне одговорности, развој свести о себи и способности самовредновања;
- Формирање радних навика као и стицање навика за тачност, уредност, педантност, толерантност, стрпљивост, љубазност и културно опхођење са клијентима, гостима;

- Оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању, професионалном раду и свакодневном животу;
- Развој мотивације за учењем, оспособљавање за самостално учење, перманентно образовање и укључивање у међународне образовне и професионалне процесе;
- Развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву, оспособљавање за рад и занимање стварањем стручних компетенција у складу са захтевима занимања, развојем савремене науке, економије, технике и технологије;
- Перманентно усавршавање учесника наставног процеса и осавремењивање програма, организације, метода и опреме.

2. Назив врста и трајање свих програма образовања

Школским програмом Средње стручне школе обухваћени су програми образовања за редовне ученике.

1. У оквиру подручја рада Пољопривреда производња и прерада хране, Школским програмом су обухваћени следећи образовни профили:
 - Прехрамбено-биотехнолошки техничар - четири године
 - Пољопривредни техничар- четири године
2. У оквиру подручја рада личне услуге Школским програмом су обухваћени следећи образовни профили:
 - фризер - три године
3. У оквиру подручја рада саобраћаја Школским програмом су обухваћени следећи образовни профили:
 - Возач моторних возила

Сви наведени програми остварују се на српском језику.

3. Обавезне и изборне предмете и модуле по образовним профилима и разредима

Планови реализације програмских садржаја редовне наставе општеобразовних и стручних наставних предмета образовних профила за које школа организује наставу, прописани одговарајући законским и подзаконским актима надлежног министарства и његових надлежних огранака које су оно и Влада Републике Србије у ту сврху формирали, налазе се у прилогу који је саставни део овог документа.

4. Начин остваривања програма - начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа, начин и поступак остварења прописаних наставних планова и програма , програма других облика стручног образовања и врсте активности у образовном раду

Настава се изводи у одељењима која броје до 28 ученика. Одељење не може имати мање од 15 ученика. У школи уколико постоји мањи број ученика предвиђен законом, одељење се формира спајањем различитих образовних профила код извођења наставе из предмета са истим планом и програмом. За признавање мањег, односно већег броја ученика у одељењу од прописаног, школа се уз образложење обраћа надлежном Министарству преко надлежне школске управе.

У једном одељењу могу да буду највише два ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Настава општеобразовних наставних предмета реализује се наставним часовима са целим одељењем, у специјализованим учионицама или учионицама опште намене. Настава стручних наставних предмета остварује се у кабинетима, специјализованим учионицама за одређени образовни профил (личне услуге - фризерском кабинету; пољопривредни техничар - пластеник, стакленик; прехранбени техничар и прехранбени техничар за биотехнологију - ђачка кухиња, возач моторних возила- кабинет саобраћаја), са целим одељењем или поделом одељења у групе ученика када то наставне активности захтевају.

У складу са циљевима и задацима школског развојног плана, у организацији редовног наставног процеса доминантно треба да буде примењена савременија технологија наставног рада (средства, облици и методе рада): индивидуална и проблемска настава, активна настава, елементи тимске наставе, примена савремених наставних средстава и материјала (ИКТ у настави, образовни софтвер, модерацијске табле, и сл.).

5. Програм допунске, додатне и припремне наставе

План и програм допунске, додатне и припремне наставе се остварује према за то одговарајућим законским и подзаконским актима предвиђеном фонду наставних часова, за сваки образовни профил за који се у школи организује настава. Допунска, додатна и припремна настава се реализују према распореду часова који након објављивања распореда часова редовне наставе за текућу школску годину, формирају предметни наставници у Ес дневнику и књигама евиденције рада свих одељења у школи.

Посебна пажња биће посвећена организацији и планирању допунске наставе на основу сагледаних потреба како би се овим корективним видовима рада у оквиру ефикаснијих организационих форми (рад у малој групи, индивидуални рад и сл.) помогло ученицима да постигну што бољи успех.

5.1. Допунска настава

Циљеви:

- Омогућавање ученицима који заостају у савлађивању образовно-васпитних садржаја да се лакше укључују у редовни васпитно-образовни процес
- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе
- Усвајање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу
- Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за превладавање тешкоћа у учењу

Задаци:

- Ближе одређивање програмских садржаја у којима ученици не постижу добре резултате
- Савлађивање утврђених садржаја треба да буде усклађено са потребама и могућностима ученика за које се организује овакав рад
- Пружање помоћи ученицима да се лакше уклопе у редовну наставу и праћење њиховог напредовања
- Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја
- Пружање помоћи ученицима који раде по прилагођеном програму
- Пружање помоћи ученицима који нису због болести, слабог предзнања или других разлога усвојили одређено градиво
- Омогућавање ученицима да кроз вежбу овладају теоријским и практичним делом градива у оквиру својих могућности

Начин остваривања програма:

Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Када савлада одређену

тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом. Одељењско веће и сви наставници ће пратити потребе за допунским радом, предлагати ученике, предмете, број часова и анализирати квалитет и резултате рада у допунској настави.

Активности:

- Одређивање ученика за допунску наставу
- Редовна организација часова допунске наставе у току школске године
- Израда плана допунске наставе
- Укључивање родитеља обавештавањем о терминима допунске наставе
- Припрема наставног материјала за ученике и писане припреме за наставнике
- Активности одељенског старешине у подстицању ученика на допунску наставу
- Вођење евиденције
- На часовима допунске наставе треба применити одговарајуће методе, облике и принципе рада (индивидуализована настава, употреба разноврсних наставних средстава, принцип очигледности, примерености итд.)

5.2. Додатна настава

У циљу указивања посебне помоћи ученицима који напредују изнад просека школа ће организовати додатну наставу примењујући организационе форме: рефератску наставу, рад у малој групи, индивидуализација и сл. У функцији овог облика рада биће сачињен предлог плана и програма рада-тема за свако стручно веће које су значајан предмет интересовања надарених ученика и у функцији су вишег нивоа даљег образовања.

Циљеви:

- Омогућавање одабраним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештине из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима
- Подстицање ученика на самосталан рад
- Развој логичког, стваралачког и критичког мишљења
- Допринос оспособљавању ученика за даље самообразовање

Задаци:

- Задовољавање индивидуалних особености ученика, склоности, интересовања, способности за учење
- Подстицање индивидуалног развоја ученика, пре свега њихових интелектуалних карактеристика, што омогућава брже напредовање ученика
- Проширивање и продубљивање обима и садржаја појединих предмета за које ученици показују интересовање и способности
- Груписање ученика према способностима и интересовањима чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада
- Идентификовање талентованих ученика

Начин остваривања програма:

Додатни рад се може реализовати као индивидуализовани (примерен појединим ученицима) и групни (за групе ученика једног или више разреда који се посебно интересују за исте садржаје програма додатног рада). Зависно од интересовања ученика и програмских тема, групе се могу мењати (флексибилност састава групе).

Улога наставника у додатном раду је специфична. Током додатног рада наставник се поставља као сарадник који стручно помаже рад појединца или групе: упућује и усмерава, помаже да се дође до правих решења, закључака и генерализација. Однос ученика и наставника у додатном раду је сараднички, у извесној мери непосреднији и ближи него у редовној настави.

У додатном раду са ученицима наставник прати и евидентира њихов развој и напредовање, усавршава утврђене програме, открива нове могућности индивидуализације рада (проблемски задаци, истраживачки радови, програмиране и

полупрограмиране секвенце, коришћење садржаја и разних апарата и техничких помагала и др.), те врши уопштавање и примену стечених знања, умења и вештина у различитим ситуацијама. Обезбеђује укључивање ученика у организоване облике рада ван школе (конкурси, смотре, такмичења). За сваког ученика води досије у који уноси битне податке о његовом напредовању у развоју.

Ученици се самостално опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена (година) колико жели.

Активности:

- Одређивање ученика за додатну наставу
- Редовна организација часова додатне наставе
- Израда плана додатне наставе
- Припрема наставног материјала и припрема за час наставника
- Учешће на конкурсима, такмичењима
- Подстицање самосталног рада, истраживања, креативности
- Коришћење свих доступних извора знања
- Укључивање садржаја вишег нивоа од средњошколског
- Вођење евиденције

5.3. Припремна настава

Припреме за такмичења. Стручна већа ће припремити програм и план рада са ученицима која ће представљати школу на такмичењима свих нивоа.

Припремна настава се организује за редовне и ванредне ученике упућене на поправни и разредни испит и за полагање матурског. Припремна настава остварује се и за ученика који је упућен на полагање поправног испита, у обиму од најмање 10% од укупног годишњег броја часова из предмета на који је упућен на поправни испит. Школа је дужна да организује припрему свих ученика за полагање матурских и завршних испита у обиму од најмање 5% од укупног годишњег броја часова из предмета из којих се полаже матурски, односно завршни испит.

План реализације програмских садржаја допунске, додатне и припремне наставе припремају предметни наставници у складу са наставним планом, оперативним наставним плановима и програмским садржајима наставних предмета за текућу школску годину, а реализују га према потребама и интересовању ученика (укључујући све облике рада и сарадње са родитељима ученика и стручним службама у школи).

6. Програми којима се развијају способности решавања проблема, комуникација, тимски рад и самоиницијатива и подстицање предузетничког духа

Упознавање ученика са школом и њихово учешће у школским активностима

1. Упознавање ученика са врстом школе, подручјем рада и образовним профилем остварује се пре почетка школске године информисањем преко огласне табле или кроз непосредну комуникацију са запосленима (директором, помоћником директора, психологом, педагогом, наставницима, секретаром), а у току школске године кроз низ активности:
 - наставника (посебно стручних предмета) на редовним часовима;
 - одељењских старешина на часовима одељењског старешине и кроз друге облике сарадње са ученицима;
 - стручних сарадника: психолога, педагога и библиотекара кроз активности из њиховог домена рада;
 - укључивањем у рад секција и остале активности школе.
2. Сусрети родитеља, наставника и ученика
 - родитељски састанци.
 - „отворена врата“ одељењског старешине једном недељно
 - организовањем трибине за родитеље
 - анкета и анализа анкете психолога школе о перцепцији школе као и приказ резултата истраживања на пану.
 - активно учешће ученика и родитеља у свим питањима која се тичу живота и рада школе.
3. Изграђивање свести о припадању школи и идентитету школе кроз активности секција, психолошких радионица, изградом панона о школи, организовањем свечаности за обележавање значајних датума везаним за области делатности школе.

Подстицање личног развоја

1. Подстицање самопоуздања, слободног изражавања мишљења и ставова, изграђивање критичког односа према појавама у друштву, изграђивање
2. грађанске свести, учење видова самопотврђивања уз уважавање других личности ученика оствариваће:
 - наставници на редовним часовима и часовима факултативне наставе кроз додатни рад и учешће на такмичењима

- кроз рад у школским секцијама и подстицање ученика да се укључе у друге едукативне садржаје који су им доступни
 - кроз ангажовање у културним и спортским манифестацијама у школи и ван ње
 - кроз рад одељењског старешине и одељењских и разредних група учешће у психолошким радионицама са различитим садржајима;
3. укључивање ученика у семинаре, клубове, уметничка друштва и сл. у циљу волонтерског рада са другим ученицима у школи
 4. укључивање ученика у различите пројекте који се односе на здрав стил живота (борба против наркоманије, пушења)
 5. подстицање здравог такмичарског духа, толеранције, подстицање сарадње и односа уважавања личности независно од пола, социјалног статуса,
 6. националне припадности.
 7. васпитање за демократију.

Подстицање социјалног сазнања и социјалних односа

1. Разумевање других ученика и њихових поступака и активности у социјалној групи кроз наставу грађанског васпитања, активности психолога и педагога школе, одељењских старешина, организатора групног рада (наставника, руководиоца секција...) и одељењских заједница
2. Развијање толеранције према разликама у мишљењима, ставовима, особинама, навикама, изгледу и потребама других:
 - активности психолога школе, одељењских старешина, организатора групног рада (наставника, руководиоца секција...) и одељењских заједница
 - разговори и обрада тема на часовима одељењског старешине
3. Успостављање, неговање и развијање односа са другима – пријатељство, сараднички однос, односи међу генерацијама, односи у породици и школи, чиниоци који доводе до повезивања и нарушавања односа
 - активности психолога школе, одељењских старешина, организатора групног рада (наставника, руководиоца секција...) и одељењских заједница
 - разговори и обрада тема на часовима одељењског старешине
4. Сарадња у школи
 - укључивање ученика у припремање и реализацију заједничких програма којима се побољшава квалитет живота у Школи (друштвено-користан рад, рад секција, рад одељењских група)

Развијање комуникативне способности, сарадње и конструктивног разрешавања сукоба

1. Унапређивање развоја сарадничке, ненасилне комуникације. Активно, пажљиво слушање другог у комуникацији и тумачењу критике. Изражавање својих опажања, осећања и потреба, представљање јасних захтева без оптуживања и критиковања и пребацивања одговорности за њих на другу особу. Конструктивно одговарање на критику

- настава грађанског васпитања, активности психолога школе, одељењских старешина, организатора групног рада (наставника, руководиоца секција...) и одељењских група
- 2. Познавање невербалне комуникације и њених особености
 - активности психолога школе кроз психолошку радионицу
 - разговори и предавања на часу одељењског старешина
- 3. Динамика сукоба, стратегија и стилови понашања у сукобу и конструктивно решавање сукоба
 - активности психолога школе, одељењских старешина и група ученика

Неговање активности за решавање индивидуалних проблема

1. Прихватање личних проблема као кризе која представља шансу за развој. Изграђивање и коришћење ефикасних начина за решавање проблема
 - активности психолога школе (психолошко саветовање у решавању индивидуалних проблема)
 - разговори и предавања на часу одељењског старешина
2. Стрес: извори, утицаји, стилови суочавања и механизми превазилажења; изграђивање контроле и социјалне подршке
 - активности психолога школе, одељењских старешина и ученика
3. Превенција агресивног понашања
 - учење по моделу, кроз наставу и ваннаставне активности, активности едукованих ученика, активности психолога школе, помоћника директора, одељењских старешина
4. Ризична понашања: зависности (пушење, алкохолизам, наркоманија) - превентивна активност
 - активности едукованих ученика, активности психолога школе, одељењских старешина, одељењских заједница, наставе екологије, Еколошке секције, друштвено-користан рад (израда панова)
 -

Формирање аутономне моралности и изграђивање моралних и других вредности

1. Упознавање сазнајних и практичних вредности моралних норми и вредности, неговање моралних односа и активности: сви субјекти у школи редовна и факултативна настава активности одељењских старешина и одељењских заједница грађанског васпитања, настава социологије, права, веронауке
2. Критички однос према вредностима израженим у мас-медијима и непосредном окружењу: кроз редовну, додатну и факултативну наставу активности одељењских старешина и одељењских заједница
3. Афирмација позитивних примера у неговању моралности: активности ученика, одељењских старешина, школског психолога.

Ученички парламент

Ученички парламент је Законом загарантована институција која ученицима омогућава демократски начин удруживања ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу.

Циљеви:

- Остваривање слобода ученика: говора, изражавања сопственог мишљења, удруживања
- Остваривање сопствених права, не угрожавајући права других
- Развијање демократских знања и вредности, кроз прихватање различитости
- Оснаживање младих за доношење заједничких одлука прихватљивих за све стране
- Поспешивање личног развоја ученика
- Развијање самопоуздања и личне одговорности
- Развијање спремности за прихватање различитости, развијање самоконтроле, објективности и реалности
- Остваривање боље комуникације, уважавања, поштовања, активног слушања
- Побољшање атмосфере и живота у школи
- Развијање колективног односа и партнерства са наставницима, стручним сарадницима, директорима, родитељима
- Оснаживање младих за боље разумевање потреба и проблема својих вршњака, као и прихватање верских, расних, националних, имовинских и
- полних различитости
- Оснаживање младих за покретање и учествовање у пројектима у сарадњи са органима школе и локалном заједницом
- Боља информисаност ученика

Исходи:

За ученике :

- Остваривање права гарантованих међународним и националним документима
- Прихватање права и одговорности
- Уважавање личности ученика
- Свестран развој ученика
- Искуство тимског рада
- Учење о различитости и недискриминаторском понашању
- Јасна и благовремена информисаност свих ученика
- Могућност утицања на одлуке битне за ученике
- Квалитет сарадње између ученика и наставника
- Веће задовољство радом и животом у школи

За школу и наставнике :

- Боља сарадња и комуникација са ученицима
- Упознавање са жељама и потребама ученика
- Подела обавеза и одговорности

- Задовољство донешеним одлукама, без присиле
- Утеда у времену проведену на развијању осећаја за ред и дисциплину
- Лакша адаптација на промене
- Веће задовољство радом и животом у школи

За родитеље

- Деца одговорна, свесна својих могућности, спремнија на бољу комуникацију
- Лакше идентификовање потреба свих страна
- Боља сарадња и задовољство школским процесом
- Смањење броја конфликтних ситуација и успешније њихово решавање
- Примена научених вештина у породичној комуникацији, кроз обострано учење
- Активно укључивање у школски процес
За локалну заједницу
- Лакше упознавање са потребама ученика и адекватно прилагођавање локалних акција
- Лакша и боља информисаност о животу у школи
- Боља расподела наменских средстава
- Могућност двосмерне комуникације ради реализације заједничких циљева
- Побољшавањем рада школа доприносити побољшању квалитета живота у локалној заједници

Ученички парламент доноси одлуке на седницама. Седнице сазива председник Парламента. За координацију рада ученичког парламента и стручну помоћ задужен је педагог школе.

7. Факултативни наставни предмети и њихови програмски садржи и активности којима се остварују

У складу са одобреним наставним програмима за профиле који се у школи образују, ученицима ће бити предлагани факултативни наставни предмети чију наставу могу да похађају, а чији ће план и програмски садржај бити припремљен од стране предметних наставника за потребе рада током сваке школске године на коју се изабрани предмети односе.

8. Програм културних активности школе

У циљу остварења програмских основа васпитног рада школе посебна пажња биће посвећена задовољавању културних и других потреба ученика. У оквиру организовања разноврсних културно-забавних, спортско-рекреативних програма активности ученика у

слободном времену, школа ће на основу перманентног праћења и утврђивања потреба интереса ученика, плански и систематски развијати потребе и интересе ученика кроз њихово садржајно задовољавање. У том смислу све одељењске заједнице утврђују своје програме, а такође на нивоу школе ће бити разрађени програми културно-забавног и спортско-рекреативног живота ученика.

Циљ програма је:

- Проширивање утицаја школе на васпитање ученика и културни развој школског окружења.
- Повезивање ученика са институцијама и организацијама у локалној самоуправи ради обogaћивања културног живота и остваривања образовно-васпитне улоге Школе. Подстицање ученика на тимски рад.
- Неговање културе и развој свести о њеном значају.
- Подстицање позитивних особина у односу према другим ученицима и наставницима. Подизање свести о важности бесконфликтних решавања проблема.
- Развијање толеранције и мултикултурализма, проширивање знања из области језика те неговање лепе речи.

Задаци:

- Активно припремање кроз рад секција за различите видове културних манифестација од стране наставника који организују рад секција
- Организација културних активности у школи
- Организација културних активности у сарадњи са локалном самоуправом
- афирмација школе као културног центра у месту и стварање педагошких и друштвених услова за богаћење културног живота средине
- презентовање оних резултата којима школа богати културни и друштвени живот средине (радне акције, прославе, јубилеји, манифестације, друштвено-користан рад)

Програмски садржаји:

- Међународни Дан хране
- Међународног дана старих
- Слатки дани у срцу Бачке
- Дани бундеве
- Дан школе
- Прослава Дана Светог Саве
- Дан жена
- Посета Међународном сајму књиге
- Дана борбе против болести зависности.
- Посета сајму козметике у Београду
- Посета Међународном пољопривредном сајму, првенствено за ученике пољопривредне струке
- 10. Децембар дан људских права
- Сајам хортикултуре у Новом Саду
- Сајам козметике „Додир Париза" у Београду
- Међународни сајам образовања « Путокази » у Новом Саду .
- Организовање прослава матурске вечери
- Учесће на литерарним конкурсима
- Прослава државних празника
- Посете изложби, концерта, спортских такмичења,
- Заједничке културне активности са институцијама и организацијама у локалној самоуправи и ван ње.

Начин остваривања програма

Програм културних активности школе остварује се организацијом изложби, приредби, прослава, концерата, смотри, ... Реализатори културних активности најчешће су ученици и Ученички парламент. Ученици који желе да се баве програмима културе и истраживањима изван школе укључују се у разне активности клубова, удружења, сликарске секције, музичких удружења, интересних група и других организационих форми које код толентованих ученика помажу да се оствари посебна склоност ка уметности или уметничком стваралаштву.

9. Програм слободних активности школе

Школа планира, према захтевима постављеним законом, Програмским основама васпитног рада школе и својим могућностима, различите ваннаставне активности. При томе се поштује принцип добровољности у смислу самосталног опредељивања ученика за оне облике делатности које највише одговарају њиховим способностима, склоностима и испољеним интересовањима.

Слободне активности представљају факултативни облик рада школе.

Циљ:

Непосредан образовни-васпитно циљ слободних активности јесте да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану и да пружи могућност ученику да задовољи своје интересе, склоности и способности за поједине области.

Задаци:

- допринос социјализацији ученика и развијање интересовања према појединим предметима и областима.
- подстицај стваралаштва
- задовољење интелектуалне радозналости
- пружање могућности за заједничку игру, забаву и разоноду
- омогућавање заједничке активности и испуњавање дела слободног времена корисним садржајем.

- Проширивање и подубљивање, као и стицање нових знања и умења, а према интересима ученика
- Задовољавање специфичних интереса ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности, интересовања и подстицање професионалног развоја
- Мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад
- Омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације, као и других услова да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој живе и раде.
- Допринос развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану
- Унапређење рада школе и непосредније повезивање школе са друштвеном средином.

У циљу остваривања овог облика рада остварује се сарадња школе са родитељима ученика, локалном заједницом и институцијама у оквиру ње. Ученицима се, планираним активностима, омогућава успостављање контаката са различитим културним и друштвеним институцијама, билиотекама, музејима, позориштима ...

Школа организује гледање позоришних представа, присуства или учешћа на вечерима поезије, предавања, спортска такмичења одељења и различита такмичења у знању. Ученици школе, у организацији стручног већа физичке културе учествоваће на различитим спортским манифестацијама које друштвена заједница у којој је школа организује. Детаљнији подаци налазе се у Плану рада стручног већа физичке културе, а динамика зависи од организације наведених манифестација.

10. Програм каријерног вођења

Каријерно вођење и саветовање се у школи одвија током целе године.

Циљ каријерног вођења и саветовања је подстицање професионалног развоја ученика и пружање помоћи појединцу да формира реалну слику о својим способностима, особинама личности, интересовањима и да на основу садржаја, услова и захтева појединих образовних профила и занимања што успешније планира свој развој. Циљ каријерног вођења и саветовања јесте да се ученик оспособи да планира, управља и води своју каријеру.

Програмом се посебна пажња и деловање усмерава на:

- Информисање ученика првог разреда о карактеристикама образовних профила које школа образује
- Идентификовање ученика са контраиндикацијама у изабраном образовном профилу (занимању) и саветовање и евентуална препорука промене образовног профила или евентуално и промене школе
- Идентификовање талентованих ученика и њихово даље усмеравање
- Информисање ученика завршних година школовања о могућностима запошљавања и даљег школовања
- Индивидуални рад са ученицима код којих је изражен проблем у овладавању професионалним вештинама за које се оспособљавају
- Саветодавни рад са родитељима ученика из претходно наведене тачке
- Припрема ученика за упис на факултете
- Развијање позитивних ставова код ученика према раду и занимању за које се школују
- Информисање ученика основних школа (посебно завршног разреда) о образовним профилима школе и занимањима (професионалним ангажманима) која из њих могу да проистекну

Задаци:

- Подстицање професионалног развоја ученика;
- Оспособљавање појединаца да планирају своје образовање, обуку и рад;
- Мотивисање појединца у преузимању одговорности за властито образовање и рад;
- Мотивисање запослених за даље образовање, флексибилни професионални развој, управљање каријером, обучавање и проналажење адекватног радног места, као и професионалну промоцију;
- Допринос развоју локалне, регионалне и националне економије кроз развој;
- Пружање помоћи појединцу да формира реалну слику о освојим способностима, особинама личности, интересовањима;
- У односу на захтеве образовних профила и занимања што успешније планирање професионалног развоја;
- Упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и

њихово подстицање да и сами свесно доприносе сопственом професионалном развоју;

- Информисање ученика о свету рада и занимања, систему образовања и њихово оспособљавање за самостално прикупљање информација које се односе на свет рада и систем образовања;
- Формирање правилних ставова према раду;
- Подстицање ученика на испитивачко понашање према себи и свету рада;
- Оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања;
- Оспособљавање ученика да сам планира, води и управља својом каријером.

Активности:

- Саветовање ученика 4. разреда о свим релевантним факторима за доношење добре одлуке о професионалном опредељењу (разговор по одељењима);
- Индивидуално саветовање са ученицима о њиховим професионалним интересовањима;
- Индивидуално саветовање са свим заинтересованим ученицима о повезаности личних особина и афинитета са захтевима посла;
- Индивидуално саветовање са свим заинтересованим родитељима;
- Представљања различитих професија у сарадњи са родитељима професионалцима;
- Саветовање ученика 3. разреда о свим релевантним факторима за доношење добре одлуке о професионалном опредељењу;
- Радионица- Самопроцена и вештина представљања личних карактеристика значајних за даље професионално образовање и рад – идентификовање сопствених вештина, способности и особина;
- Тестирање професионалних афинитета и општих способности расположивим психолошким тестовима за ученике;
- Обилазак факултета на Дан отворених врата;

- Посета Сајму образовања.

Начин остваривања програма

Програм каријерног вођења и саветовања као интегрална и посебна стручна активност, реализоваће се кроз наставне и ваннаставне активности, као и путем предавања, саветовања, разговора и радионица са ученицима. Активности реализује Тим за каријерно вођење и саветовање у чијем саставу су стручни сарадник и наставници. Процес каријерног вођења и саветовања се реализује у четири фазе по моделу ОМОТ:

*** Каријерно информисање:**

Информисање о наставку школовања

Информисање о занимању и тржишту рада

Информисање о предузетништву,

*** Каријерно саветовање:**

Индивидуално каријерно саветовање

Групно каријерно саветовање

Тестирање ученика

Повезивање са пословном заједницом.

*** Образовање о каријери:**

Развој вештина за активно тражење посла и/или самозапошљавање

Развој кључне компетенција

Планирање и управљање каријером

Професионално васпитање.

*** Пратеће активности:**

Партнери у спровођењу активности су родитељи ученика, високошколске установе, Канцеларија за младе, омладинске задруге, социјални партнери, Национална служба за запошљавање, Покрајински секретаријат за образовање, Министарство просвете, и друге организације...

11. Програм заштите животне средине

Програм заштите животне средине обухвата активности усмерене на јачање и развој свести о значају здраве животне средине, одрживог развоја и очувању и унапређењу природних ресурса.

Задаци школе у остваривању програма:

- Упознавање ученика са природним ресурсима
- Упознавање са ресурсима и рационалном употребом у области енергетике
- Заштита животне средине
- Сарадње са локалном заједницом
- Анализа стања и утврђивање потреба
- Стварање навике ученика за одржавање школског и животног простора чистим
- Подстицање ликовног и литерарног израза размишљања и осећања ученика о заштити животне средине
- Промоција здравог начина исхране ученика
- Рационална употреба ресурса у области енергетике

Активности:

- Уређење школског простора –учионица и дворишта школе
- Еколошко –едукативне радионице
- Радне акције
- Укључивање у еколошке пројекте
- Предавања на тему заштите животне средине
- Учествовање на еколошким конкурсима
- Сарадња са стручњацима за заштиту животне средине
- Изложбе ученичких радова

- Истраживања
- Презентације
- Обележаваће датума везаних за екологију и заштиту животне средине

Циљ друштвено-корисног рада је да васпитава ученике да добровољним радом самостално и у оквиру друштвено-организованих активности у слободном времену, доприносе стварању и унапређивању услова живота и рада људи у ужој и широј друштвеној заједници.

Задаци су :

- развијање навика ученика да стално и рационално обављају различите послове ради задовољавања личних потреба, потреба породице и друштвене средине;
- стицање навика и одговорности за чување и естетски изглед средине у којој ученик учи, ради и живи;
- развој и неговање урбане и комуналне културе;
- развијање свести о потреби колективног рада и принципима који се примењују у акцијама и активностима друштвено-корисног рада;
- развијање осећања одговорности за преузете обавезе и радне задатке уз неговање радне
- културе ученика и спремности за сарадњу.

План друштвено-корисног рада је саставни део годишњег плана рада, а потребно је истаћи активности као што су уређење школског дворишта, хола школе, уређење кабинета, помоћног кабинета, паноа и зидних новина, израда шема, графикана и других наставних учила, дежурство и др.

12. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програме превенције других облика ризичног понашања

Време у којем живимо је донело многе проблеме, а међу њима и проблем нетолерантног и безобзирног понашања појединца или групе људи. На жалост, такво понашање је својствено и младима јер су они једноставно део друштва које неумитно на различите начине утиче на појаву њиховог насилничког односа према другима. Насиље се негативно одражава на целокупан развој и живот младих, а у данашњим условима је веома тешко предвидети када ће се и где насиље догодити. Све чешће смо сведоци сукоба између ученика, дакле вршњачког насиља, а исто тако и сукоба између ученика и наставника, па и између самих запослених у образовним установама.

Програм заштите је сачињен у складу са актуелном анализом стања безбедности у школи, капацитетима и ресурсима и прописима. Превенција насиља, злостављања и занемаривања, као један од приоритета у остваривању образовно-васпитног рада планира се развојним планом и саставни је део годишњег плана рада. Установа програмом заштите од насиља, злостављања и занемаривања одређује мере и активности које обезбеђују развијање и неговање позитивне атмосфере и безбедно. Програм заштите утврђује се на основу анализе стања безбедности, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања, специфичности установе и резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе. Програмом заштите дефинишу се превентивне и интервентне активности, одговорна лица и временска динамика њиховог остваривања. Програм заштите садржи:

- 1) начине на који се превентивне мере и активности уграђују у свакодневни живот и рад установе (васпитне, наставне и ваннаставне активности), на свим нивоима (појединац, васпитна група, одељењска заједница, ученички парламент, стручни органи, тела и тимови, родитељски састанци, родитељи – индивидуално и групно, савет родитеља);
- 2) стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција запослених за превентивни рад, благовремено уочавање, препознавање, реаговање на насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) начине информисања о обавезама и одговорностима у области заштите од насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) подстицање и оспособљавање ученика за активно учествовање у раду одељењске заједнице, ученичког парламента, школског одбора и стручних органа установе;
- 5) садржаје и начине за појачан васпитни рад ради развијања самоодговорног и друштвено одговорног понашања;
- 6) поступке за рано препознавање ризика од насиља, злостављања и занемаривања;
- 7) начине реаговања на насиље, злостављање и занемаривање, улоге и одговорности и поступање у интервенцији;
- 8) облике и садржаје рада са свом децом и ученицима, односно онима који трпе, чине или су сведоци насиља, злостављања и занемаривања;
- 9) начине, облике и садржаје сарадње са породицом, јединицом локалне самоуправе, надлежном организационом јединицом полиције центром за социјални рад, здравственом службом, правосудним органима и др.;
- 10) начине праћења, вредновања и извештавања органа установе о остваривању и ефектима програма заштите, а нарочито, у односу на: учесталост инцидентних ситуација и број пријава, заступљеност различитих облика и нивоа насиља, злостављања и

занемаривања, број повреда, учесталост и број васпитно-дисциплинских поступака против ученика и дисциплинских поступака против запослених, број и ефекте оперативних планова заштите, остварене обуке у превенцији насиља, злостављања и занемаривања и потребе даљег усавршавања, број и ефекте акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ вршњака, степен и квалитет укључености родитеља у живот и рад установе.

Школа планира и спроводи у праксу превентивне и (интервентне) активности санкционисања таквих видова понашања, кроз законом предвиђене и регулисане процедуре и активности у својој надлежности, формирањем одговарајућих тимова или радних група за њихово спровођење. Организација ових тимова се у складу са законом прописаним обавезама школе спроводи почетком сваке школске године, од стране надлежних носиоца тих активности. Носиоци реализације овог програма су поред чланова формираних тимова, сви актери образовно-васпитног процеса у школи, ученици, наставници, стручни сарадници и ненаставно особље.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Циљ програма је превенција свих облика насилничког понашања, као и стручна интервенција у ситуацијама потенцијалног или стварног насилничког понашања ученика, родитеља, наставника или других лица.

Циљеви Програма у превенцији су:

- Подстицање и развијање климе прихватања, толеранције и међусобног уважавања
- Идентификација безбедносних ризика у школи увидом у документацију, непосредно окружење евидентирањем критичних места у школи, анкетањем ученика, наставника и родитеља
- Повећање осетљивости свих који су укључени у живот и рад школе, на препознавање насиља и злостављања
- Унапређење способности свих учесника у школском животу – наставног и ваннаставног особља, ученика, родитеља, локалне заједнице – за уочавање, препознавање и решавање проблема насиља
- Оспособљавање свих запослених и родитеља за рано препознавање знакова у понашању деце који указују на потенцијално насилно понашање
- Пружање помоћи ученицима у савладавању личних проблема и проблема у учењу
- Изграђивање и примена норми понашања, информисање о правилима и кућном реду
- Дефинисање процедура и поступака реаговања на насиље и информисање свих учесника у школском животу о томе
- Омогућавање свим ученицима који имају сазнања о могућем насилном акту да без излагања опасности врше пријављивање насиља

- Спровођење психо-социјалног програма превенције кроз обуку за ненасилну комуникацију, самоконтролу реаговања и понашања, превазилажење стреса, учење социјалних вештина
- Сарадња са родитељима путем Савета, родитељских састанака, индивидуалних и групних разговора
- Сарадња са службама ван школе које посредно и непосредно могу помоћи на превазилажењу проблема насиља у школи

Циљеви Програма у интервенцији су:

- Спровођење процедура и поступака реаговања у ситуацијама насиља
- Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности спровођења Програма заштите
- Рад на отклањању последица насиља и интеграција ученика у заједницу вршњака
- Саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, врше насиље или су посматрачи насиља

13.Програм школског спорта

Задаци школе у остваривању школског спорта и спортских активности су :

- развој свести о важности сопственог здравља
- развијање потребе неговања и развоја физичких способности
- развој и усавршавање моторичких способности
- усавршавању елемената технике и тактике у разноврсним спортовима
- развијање колективизма и одговорности према раду
- формирање морално-вољних квалитета личности
- превенција насиља
- превенција наркоманије
- превенција малолетничке деликвенције
- сарадња са спортским организацијама, удружењима и другим школама
- способност функционисања у заједници, развој људске врлина и квалитета

Циљ

- Развијање психо-физичких и моторичких способности ученика
- Здравствено и васпитно деловање
- Социјализација и неговање спортског духа
- Развијање колективизма, одговорности према раду, борбености, упорности
- Вежбање у свакодневном животу
- Спорт у слободно време
- Успех на школским и међушколским такмичењима

Активности:

- Организација школских такмичења
- Учешће школских екипа и појединаца на такмичењима у организацији спортског савеза Србије
- Реализација турнира у малом фудбалу, стоном тенису и баскету
- Реализација хуманитарних утакмица између екипа наставника и ученика
- Пролећни и јесењи крос
- Спортска недеља у 1. и 2. у полугодишту
- Дан школе – спортски дан
- Секције – стони тенис, мали фудбал, кошарка, одбојка, рукомет

Корективно вежбање се организује за ученике који услед мањих сметњи у физичком развоју, ослабљеног здравља и постуралних поремећаја не могу и не смеју да учествују у редовном програму физичког васпитања, на основу извештаја изабраног лекара или лекара специјалисте.

14. Програм сарадње са локалном самоуправом

Постоје бројне могућности организовања сарадње школе са локалном средином, њеним институцијама културе, разним организацијама, друштвима и слично.

- Сарадња са институцијама културе и културно-уметничким друштвима, у које треба упућивати ученике ради задовољавања и развијања склоности ка уметности или уметничком стваралаштву од посебног је значаја што је раније у тексту већ наглашено
- Сарадња са спортским клубовима је неопходна због координације тренинга и похађања наставе и успеха ученика.

- Сарадња са Црвеним крстом као хуманитарном организацијом омогућује остваривање многих васпитно-образовних циљева и задатака.
- Сарадња са Центром за социјални рад када су у питању ученици из ризичних средина (деца из непотпуних породица, разведених бракова, алкохоличара или родитеља који имају озбиљније здравствене проблеме).

Локална самоуправа значајно утиче на рад школе кроз различите облике финансирања, унапређења материјално-техничких услова и подршке ученицима из осетљивих група. Одељење за друштвене делатности, просветна и друге инспекцијске службе инспекција прате рад школе.

Циљ програма:

- Планирање садржаја и начина сарадње са локалном самоуправом у циљу унапређења рада школе
- Стварање услова за задовољавање потреба ученика (и родитеља) у вези са реализацијом наставних и ваннаставних активности ученика и њихових интересовања
- Стварање услова за боље и брже решавање проблема ученика везаних за реализацију образовно –васпитне делатности школе

Задаци:

- Израда финансијског плана уз сагледавање реалних могућности локалне самоуправе и потребе школе
- Поштовање прописа у области финансијског пословања- бесплатан превоз ученика, безплатни уџбеници, стипендије, подршка ИОП, бесплатна ужина
- Учешће школе и ученика у културним, спортским и другим активностима локалне самоуправе, учешће у акцијама месне заједнице
- Коришћење ресурса локалне самоуправе у реализације циљева образовања и васпитања
- Праћење активности локалне самоуправе и активна сарадња са релевантним институцијама и удружењима на територији општине Кула
- Информисање локалне заједнице о значајним моментима живота и рада Школе

- Укључивање локалне заједнице у живот и рад школе
- Обезбеђивање подршке локалне заједнице активностима школе
- Усвајање и богаћење културних вредности ученика
- Организовање активности за ученике у сарадњи са привредним, културним и јавним установама
- Промовисање школе

Активности:

- Израда различитих финансијских извештаја и финансијских планова, рачуна, извода, потраживања школе, полугодишњи и годишњи извештаји
- Избор представника локалне самоуправе у Школски одбор
- Учесће на пројектима за средства унапређења материјално-техничких услова рада
- Присуство различитим састанцима везаним за рад школе (Школски одбор...)
- Учесће представника локалне самоуправе у школским манифестацијама и активностима и реализацији образовно-васпитних садржаја
- Укључивање у рад Општинског савета родитеља
- Финансирање превоза ученика и наставника
- Сарадња са канцеларијом за младе
- Сарадња са привредним друштвима
- Предавања МУП и Црвеног крста
- Заједничко обележавање значајних датума
- Разни инспекцијски прегледи везани за припремљеност школе за рад и рад током године

Начин остваривања програма :

- Школа прати и укључује се у дешавања на територији јединице локалне самоуправе и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развој школе. Сарадња се остварује кроз слободне активности и редовну наставу у зависности од повезаности са садржајима, кроз састанке, посете, предавања, изложбе, конкурсе, такмичења, смотре, радионице, демонстрације, консултације, саветовања, награђивања, ...

15. Програм сарадње са породицом

Унапређивање сарадње са родитељима

Помоћ и подршка родитеља су корисни у различитим сегментима остваривања циљева и задатака школе. Управо због тога неопходна је стална сарадња школе и родитеља. У овој сарадњи посебну улогу и задатке имају одељењске старешине, психолог, педагог, омоћник директора и директор школе. Та сарадња се остварује кроз следеће облике:

Пружањем помоћи родитељима у остваривању васпитне функције породице одељењски старшина први успоставља контакт са родитељима ученика и има циљ да створи предуслове за што ближе и чешће контакте. У тим контактима прикупљају се подаци о карактеристикама биофизиолошког, интелектуалног, емоционалног и социјалног развоја ученика, сазнања о интересовањима и потребама ученика и породичним приликама и условима за рад код куће.

Сарадња са родитељима се одвија кроз разноврсне активности:

- родитељски састанци планирају се и реализују на почетку школске године и после сваког класификационог периода, а одржавају се и према потреби
- групни разговори реализују се према потреби у вези актуелних проблема
- индивидуални разговори остварују се, пре свега, за време „отворених врата“, која једном недељно има сваки одељењски старшина
- углавном родитељи сами долазе, а ако постоје посебни разлози, одељењски старшина их позива на разговор
- сарадња педагога школе и директора школе са родитељима одвијаће се током целе школске године, а на захтев самих родитеља или по потреби ученика

Циљеви:

- повезивање активности породице и школе у процесу васпитања;
- пружање помоћи породици у реализацији њене васпитне функције;

- обезбеђивање услова за оптималан развој детета;
- међусобно информисање;
- педагошко образовање родитеља;
- ангажовање родитеља у остваривању задатака школе.

Задаци :

- информисање родитеља о њиховим правима и обавезама, те начинима укључивања у рад школе;
- едуковање родитеља кроз информисање и пружање адекватног модела васпитања и образовања;
- развијање партнерског деловања породице и школе у образовању и васпитању ученика;
- обезбеђивање редовне, трајне и квалитетне сарадње породице и школе;
- остваривање позитивне интеракције наставник- родитељ;
- обезбеђивање информисаности родитеља о променама у образовању које се остварују у школи и код ученика, као и о свим дешавањима у животу Школе.

Задатак педагога је да кроз рад са групама родитеља понуди едукације које ће родитељи даље преносити на остале родитеље ученика једног одељења. Он такође пружа помоћ одељењском старешини у реализацији родитељских састанака (нарочито првих) и припреми за индивидуалне разговоре, а и сам обавља индивидуалне или групне разговоре по потреби. Сарадња је нарочито значајна код ученика који имају проблема (било у школском напредовању, било у понашању или емоционалном стању).

15.1. Укључивање родитеља у живот и рад школе

На првом родитељском састанку одељењски старешина упознаје родитеље са правилима организације рада школе, календаром рада школе, програмом активности одељењске заједнице и правилницима о дисциплинској и материјалној одговорности ученика и кућном реду. Велики је значај и учешће родитеља у активностима Савета родитеља. Могући су различити начини укључивања родитеља у рад школе:

- учешће у остваривању програма ваннаставних активности
- учешће у остваривању друштвено-корисног рада

- организација програма културне и јавне делатности школе (посебно школских свечаности)
- помоћ у реализацији наставе у блоку
- помоћ у уређењу учионица и школског простора.

Начин остваривања програма :

Сарадња са породицом одвија се плански и систематски током целе године и подразумева укључивање породице у планирање, реализацију и евалуацију те сарадње. Активности у оквиру сарадње са породицом реализују се на основу Развојног плана Школе и Годишњег плана Школе и то кроз:

- план рада Савета родитеља;
- план рада директора школе;
- план рада стручних сарадника;
- план за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- планове рада стручних већа;
- планове одељењских већа;
- планове одељењских старешина
- план професионалне орјентације;
- план здравствене превенције

16. Програм излета и екскурзија

Екскурзија ученика је ваннаставни облик образовно-васпитног рада који се остварује ван школе. Циљ екскурзија је савладавање дела наставног програма упознавањем предмета, појава и доноса у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, пре свега оних која су у вези са делатношћу школе.

Задаци екскурзије:

- повезивање теорије и праксе непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини;
- упознавање културног наслеђа према програму екскурзије;

- развијање еколошке свести и љубави према природи и околини која нас окружује;
- упознавање са историјом појединих објеката и околине, као и упознавање са традицијом;
- упознавање урбаног простора и природног амбијента у одредишту и на пропутовању;
- развијање особина хуманизма, патриотизма, друштвености, другарства, одговорности, поштења, самосталности и др.;
- развијање способности за уочавање, разумевање, процењивање, доживљавање и изражавање лепог;
- развијање способности препознавања сопствених и туђих емоционалности у циљу унапређивања међуличних односа;
- подстицање развоја својстава личности која су важна за друштвени живот;
- развијање позитивног односа према раду непосредним упознавањем са људима који се баве различитим професијама;
- рационално коришћење времена за индивидуалне и колективне шетње, разоноду и спортске активности;

Екскурзије се припремају и изводе по законом прописаној процедури, уз учешће и сагласност законом одређених чинилаца који у тој процедури учествују, од давања предлога, па до доношења потребних одлука и мишљења, у законом предвиђеном терминском распореду.

17. Програм безбедности и здравље на раду

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља и локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду. У оквиру Програма безбедности и здравља на раду, орган управљања у школи је у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, донео два општа правна акта која уређују тематику везану за безбедност и здравље на раду запослених и ученика. То су :

- Правилник о безбедности и здрављу на раду;
- Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује школа.

- Правилником о безбедности и здрављу на раду се у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду уређује спровеђење безбедности и здравља на раду запослених у школи у циљу стварања безбедних услова рада, заштите живота, здравља и радне способности запослених.
- Право на безбедност и здравље на раду имају и друга лица која учествују у радном процесу, а нису у радном односу у школи, као и лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова у школи, ако је школа о њиховом присуству обавештен.

Школа је дужна да спроводи мере безбедности и здравља на раду у виду:

- Превентивног и периодичног прегледа и испитивања опреме за рад
- Испитивања услова радне околине
- Доношења акта о процени ризика
- Оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад
- Вођења евиденција везаних за повреде на раду
- Осигурања запослених од повреда на раду

Запослени у школи су дужни да:

- поштују прописе о безбедности и здрављу на раду;
- обавесте послодавца о свакој врсти потенцијалне опасности која би могла да утиче на безбедност и здравље на раду;
- наменски користе средства и опрему личне заштите;
- подвргну се провери да ли су под утицајем алкохола или других опојних средстава по налогу лица за безбедност и здравље на раду;
- истакну своје здравствене недостатке приликом ступања на рад;
- учествују у пружању прве помоћи приликом повреде на раду;
- да не пуше где је то забрањено.

Правилником о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује школа обезбеђује се ученицима право на заштиту и безбедност и то:

- у школској згради и школском дворишту;
- на путу између куће и школе;
- ван школске зграде и школског дворишта – за време остваривања образовно-васпитног рада или других наставних и ваннаставних активности које организује школа.

Начин остваривања програма

Одељењски старешина и предметни наставници су у обавези да у свакодневном контакту са ученицима, а нарочито на часовима одељењске заједнице и одељењског старешине, ученике упознају са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у школи и извођења других активности које организује школа, као и са начином понашања којим би се те опасности могле избећи или отклонити.

Школа сарађује са државним органима, органима општине и другим субјектима и надлежним институцијама са којима је таква сарадња потребна у поступку обезбеђивања и спровеђења мера утврђених овим правилником.

17.1. Програм унапређења здравља ученика и запослених

Циљеви програма:

- Стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у вези са здрављем и здравим начином живота
- Унапређење хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље
- Остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице на развоју, заштити и унапређењу здравља ученика и запослених

Реализација:

Програм здравственог васпитања се не доноси за једну годину, већ представља континуирану активност у току четворогодишњег школовања. У плановима рада одељења и одељењских старешина налазе се сегменти здравственог васпитања, а саме одељењске старешине, у сарадњи са психологом школе, припремају програмске целине у зависности од интересовања ученика. Сарадњу са родитељима остварују такође одељењске

старешине и то преко родитељских састанака и индивидуалних разговора за време "отворених врата" или када се за тим укаже потреба. У области ваннаставних активности руководиоци секција (пре свега Еколошке секције и Секције Црвеног крста) усклађују своје годишње активности са здравственим васпитањем и здравственој заштити ученика, узимајући и овде у обзир интересовања ученика и њихове реалне потребе. За обраду појединих тема на часовима одељењског старешине предложена је постојећа литература у библиотеци школе. Врло значајну улогу има психолог/педагог школе, који пружа одељењским старешинама помоћ у осмишљавању реализације задатих тема, сам остварује одређене теме (путем предавања и радионица у одељењу или нивоу школе) и обавља читав низ активности на ментално-хигијенској превенцији. При томе, психолог/педагог је често први који сазнаје за проблеме ученика, не само у области психолошког развоја, већ и здравственог (било преко анкета које спроводи са ученицима, било кроз индивидуалне разговоре). Његова саветодавна функција се огледа у у обављању бројних индивидуалних разговора са ученицима о многим од наведених тема.

Рад на реализацији предвиђених садржаја здравственог васпитања одвија се у оквиру:

- редовне наставе - интеграцијом здравственоваспитних садржаја у програме предмета наставе
- изборних предмета ("Репродуктивно здравље" на пример)
- ваннаставних активности - кроз рад спортских секција, Еколошке секције, Секције Црвеног крста, акција посвећених заштити од заразних болести, болести зависности, очувању здраве животне средине итд.
- ваншколским активностима за рекреативно коришћење слободног времена, као што су излети, екскурзије и слично.

Школа има врло значајне задатке у развијању мотивације младих за здраве стилове живота, подстицању родитеља на активности за унапређење здравља младих, уређивању услова рада саме школе и хуманизације школског простора.

18. Програм прилагођавања на школску средину

Програмом прилагођавања на школску средину школа дефинише активности које обухватају детаљно информисање новопридошлих ученика и наставника.

Циљеви:

- омогућавање координације, усклађивања, синхронизације, повезивања активности ученика и наставника;
- пружање помоћи наставницима у реализацији радних задатак;
- обезбеђивање услова за бржу адаптацију ученика.

Задаци :

- информисање новопридошлих ученика и наставника о њиховим правима и обавезама, те начинима укључивања у рад Школе;
- стварање партнерског односа актера образовања у школи

Активности намењене новопридошлим ученицима:

- упознавање ученика и родитеља са директором школе и стручном службом;
- разговор са стручном службом – прикупљање информација о детету и претходном
- школовању;
- упознавање ученика и родитеља са одељенским старешином и васпитачем;
- упознавање ученика и родитеља са школским простором, дневним и недељним
- ритмом рада школе и општим информацијама о раду школе;
- пружање помоћи у обезбеђивању уџбеника;
- упознавање са одељењем;
- пружање помоћи у адаптацији на ново одељење;
- упознавање са правилима понашања у дому и режимом рада дома
- праћење прилагођавања у сарадњи са родитељима

Активности намењене новопридошлим наставницима:

- упознавање наставника са директором школе, правником, стручном службом;
- пружање информација о организацији рада школе, правима, одговорностима и задужењима на радном месту;
- упознавање са школским простором, кабинетима и расположивим наставним средствима;
- упознавање са запосленима;
- пружање подршке у раду наставника

Начин остваривања програма

У остваривању програма учествују : директор, секретар, стручни сарадници, одељењске старешине, стручна већа и васпитачи . Програмски садржаји се реализују индивидуалним разговорима и током целе године.

Председник школског одбора:

Поповић Горан

